

דבריו והמבד ראו עולם

ספר

זהר תקדוש

עם באור
תקתור ותקבוד

מאמר לפסח

בהוצאת ישיבת "אביר יעקב"
מוסדות "אור מאיר שמחה" נהריה
על שם נ"ק אדמו"ר רבי מאיר אביהצירא זיע"א

מהדורת קרן מלגה ברכה

עיר קדושה מן שמיא נהריה

כי לא רשתא מפלגא דעי

סוד פסח ראשון ופסח שני

פקודא דא שחיטת הפסח בזמנו, ואבתריה פסח ראשון ופסח

הקדמה והקבוצה

במאמר זה מבאר בתחילה סוד פסח ראשון ושני שהוא הארת האמונה בב' מיני נשמות בכלל ישראל, וממשיך לבאר טהרת נשמות ישראל בכללות על ידי אש ומים, והעוסק בתורה התורה מטהרתו ומביא כמה רמזים בזה.

(במדבר ט ב-ג) 'וַיִּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַפֶּסַח בְּמוֹעֲדוֹ, בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה בֵּין הָעֲרִבִים תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ בְּמוֹעֲדוֹ. וְאַבְתָּרִיהּ - והמצוה השניה שלאחריה, היא המצוה של **פסח ראשון ופסח**

הרעיא מהימנא מונה שלש מצוות האמורות בפסח ראשון ובפסח שני, ואשר עליהן מוסב המאמר שלפנינו.

פקודא דא - מצוה זו שנאמרה כאן של **שחיטת הפסח בזמנו** שהוא ביום י"ד בניסן בין הערבים², שנאמר

מקורות וציטוטים

משיח כנ"ל, ולכן הוא הממשיך תוקף האמונה הפשוטה בבחינת התחדשות אור בכל אחד ואחד מישראל, ומצד בחינה זאת נקרא 'רעיא מהימנא' כו', ולכן היה מקור התורה בנגלה דייקא, אעפ"י שלא רצה בשליחות שהוא אמר 'שלח נא ביד תשלח' (שמות ד ג), שהוא בחינת משיח וכו', [ראה פרקי דר"א פ"מ], מ"מ לא רצה ה' בזה כי בחינת משה ששרשו יותר גבוה בבחינת כתר עליון כנ"ל, בכחו דווקא להמשיך עצם לבושי המצוות בגשמיות בנגלה, משא"כ על ידי נשמת משיח לא יוכל להתגלות רק טעמים וסודם בלבד.

ונהג בזה יובן ענין כל הפקודין דברעיא מהימנא, שהוא גילוי רז הנעלם במעשה המצוות עצמם, שהוא בחינת אמונה הפשוטה הנעלם במצוה, שהוא אמיתיות הריזן שלהם שלמעלה מטעמי המצוות המבוארין בזה, וכמאמר רז"ל (שבת פח). מי גילה רז זה דנעשה קודם לנשמתו שהוא כח האמונה הפשוטה המלוכש בכתר דנעשה, למעלה מכוונת המצוות שהוא בחינת כתר דנשמע, ולכן נתבארה מצוה זאת דפסח ראשון ופסח שני שהוא ענין גילוי האמונה הפשוטה ברעיא מהימנא בביאור יותר מבוהר.

ב. מה שבמצוות שחיטת הפסח מנה רק את שחיטת הפסח בזמנו שהוא פסח ראשון ולא פסח שני, ובמצוות אכילה מנה את שתיים, ביאר במאמר 'הרכבת אנוש לראשנו' (סימן ב): אפשר לומר עפ"י ה"ל [עיי"ש שקודם ביאר ענין זה באורך] שהקרבן הוא פועל המשכת אור האהבה העליונה בבחינת המדות העליונות דאצילות שיש נשמות ישראל, ושם מאיר על כל השרשים הפרטים גם כן [אפילו על הטמאים], ויש אין שייך טומאה ודרך רחוקה כי 'לא יגור רע' (תהלים ה), והארה זאת היא מצד הקרבת רוב ישראל את קרבן הפסח בזמנו, ואח"כ בפסח שני שמקריבים מי שהיה טמא או בדרך רחוקה, הוא כבדי לעורר מה שכבר נמשך בשביל ההמשכה בבחינת הלבשה דקטנות שנמשך על ידי אכילת הפסח עם המצה, ונמצא שהקרבנו אינה עולה בשם ולכן עצמה כי כבר נמשכה בי"ד בניסן ועתה אינו אלא לעורר כנ"ל, ולכן אומר שחיטת הפסח בזמנו פירוש שזמן הקבוע להקרבת הפסח שהוא ענין המשכת אור וחיות האהבה בדרך מעבר

א. מאמר זה נבחר באריכות על ידי הגה"ק ר' הלל מפאריש זצ"ל במאמר מיוחד הנקרא 'הרכבת אנוש לראשנו', ונתבאר בעומק ובאריכות כל הענינים בתחילת מאמר זה [עד 'ואמרין על מאני דפסחא] עיי"ש. ובתוך דבריו (סימן ט) כתב יסוד בסודות המצוות שברעיא מהימנא, אחר שביאר מעלת סודות התורה שיתגלו דוקא על ידי משיח ואינם יכולים להתגלות קודם, כתב וז"ל: והנה כל זה הוא בחינת ההלבשה שבמצוות לסוד ה', שהוא בחינת כללות כל האורות דאצילות הנמשכים מבחינת החכמה ועד רום המעלות מבחינת חכמה הקדומה שבעצמות אור אין סוף שכל זה הוא מלוכש במעשה המצוות, אבל עצם מעשה המצוות עצמן הם בעצמות רצון העליון שלמעלה מהטעם לגמרי הנקרא רצון הפשוט כידוע דאין טעם לרצון, לכן שרשם יותר נעלה בבחינת רצון המוחלט המקור לרצון הפשוט, ועוד רצון הפנימי והעצמי אשר הוא סיבה האמיתית לרצון המוחלט. והנה לכל זה לא יגיעו נשמות ישראל על ידי עשייתם המצוות בכונה עפ"י סוד ה', רק כאשר עושים למעלה מן הכוונה והטעם רק מצד מה שאמר ונעשה רצונו בלבד, ועל ידי זה יגיעו לכל המדרגות שברצון עד בחינת רצון הפנימי המלוכש בו נענה בעלם שאינו מושג כלל, וזה העונג יתגלה בעולם הבא דווקא שלמעלה מימות המשיח שזוהו אלף השביעי, והוא ענין קבול שרש בשמחה של מצוה מצד העצם ממש שאמר מצוה זאת ונעשה רצונו, וכל זה ומשך על ידי משה דווקא, אך גם עכשיו קבלת עול זה הוא גם כן למעלה מן הטעם בעבודת המצוה מצד התקשורת אמונה הפשוטה שבלב נכסת ישראל, והוא גם כן על ידי משה כי הוא ג"כ ממשיך אמונה הפשוטה בכללות נשמות ישראל, ועיי"י ניתוסף בהם כח ועונו לעשות כל המצוות מצד העול בלבד, כי זהו יסוד המעמיד ומקיים דכל המצוות בבחינת עול שלמעלה מן הטעם, כמאמר רז"ל (מכות כד). בא בחקוק והעמידן על אחת 'וצדיק באמונתו יחיה' (תקוה ב ד), ונמצא ששרש נשמת משה הוא בבחינת כתר עליון שבעצמות אור אין סוף הכולל ג' כותרים רצון הפשוט ורצון המוחלט ורצון הפנימי כו', שהוא שרש כתר מלכות דאין סוף שרש נשמת

ספר פרשת בהעלותך דף קנב ע"ב - רע"מ תזח"ר

שני, לאכול אותן כמשפטן, וטמאים להיות נדחים לפסח שני, דאיהו פקודא תליתאה.

תנאין ואמוראין, אית בני נשא כחולין דטהרה מסטרא דמיכאל, ובחולין דהקדש כגון בשר קדש ואינון מסטרא דגבריאל, בהן ולוי, אית בני נשא דאינון כיומין

הקתר והקבד

האמונה בסוד פסח ראשון ושני², וכן הנשמות שנטמאו שצריכות את התיקון של פסח שני.

פתח רעיא מהימנא ואמר תנאין ואמוראין, ואמר כן כדי לעוררם לבוא לסייעו בגילוי סודות התורה, אית בני נשא כחולין דטהרה - יש בני אדם שהם כחולין הנעשים על טהרת תרומה, והם מסטרא דמיכאל - מצד מיכאל, כיון שהם מצד הימין ששם מיכאל³, ויש בני אדם שהם כחולין דהקדש - כחולין שנעשו על טהרת הקודש, דהיינו שנעשו כגון בשר קדש - כמו בשר קודש, ואינון מסטרא דגבריאל - והם מצד גבריאל, כיון שהם מצד השמאל ששם גבריאל⁴, ומיכאל וגבריאל הם כהן ולוי שבעולם העליון, מיכאל כהן וגבריאל לוי, והנה אלו ואלו הם בבחינת ימי החול, אבל אית בני נשא דאינון כיומין

שני לאכול אותן כמשפטן דהיינו צלי אש ועל מצות ומרורים, שנאמר בפסח ראשון (שמות יב ח) 'אָכְלוּ אֶת הַבֶּשֶׂר בְּלִלָה הַזֶּה צְלִי אֵשׁ וּמִצּוֹת עַל מְרִים יֹאכְלֶהוּ, ובפסח שני נאמר (במדבר ט יא) 'עַל מִצּוֹת וּמְרִים יֹאכְלֶהוּ. ולאחר מכן המצוה על טמאים להיות נדחים לפסח שני, שנאמר (שם פסוקים י-יא) 'אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה טָמֵא לְנַפְשׁוֹ אוֹ בְּדַרְךְ רַחֲקָה לָכֵם אוֹ לְדַרְתֵיכֶם וְעָשָׂה פֶסַח לֵה, בחדש השני בארבעה עשר יום בין הערפים יעשו אתו, דאיהו פקודא תליתאה - שהיא המצוה השלישית.

אחר שמנה המצוות שיש בפסח ראשון ושני ומצות דחייט הטמאים לפסח שני, מברר עכשיו סוד המצוות אלו שמדבר על ב' מיני נשמות בישראל שמקבלים הארת

מקורות וציונים

חכמים שמחזקים חידושי תורה בנגלה ובנסתר על ידי שבאים אצל נשמות קדושים מלמעלה השייכים לנשמתו ומסייעים לו, לזה התחיל 'תנאים ואמוראים' כדי לבוא אצלו לסייע לו, ע"כ. אמנם ראה במאמר 'הרכבת אנוש לראשנו' שמובאר שתנאים ואמוראים שרש נשמתם בבריאה וביצירה [עיי"ש שמאריך בזה], והכוונה במה שאמר כאן 'תנאין ואמוראין', שגילה לתלמידי חכמים דבריאה ויצירה אופן הברור דנשמות דבריאה ויצירה, ובה המשיך בהם כח ועזו שיהיה בהם יכולת לתקנם ולבררם ולהמשיך בהם אור האמונה הפשוטה, בכדי שיהיה בהם כח ועזו לעשות כל המצוות למעלה מן הטעם רק בבחינת עול בלבד כמו שנתבאר. וביעיקר מה שאומר בכמה מקומות הרעיא מהימנא 'תנאים ואמוראים', כתב הגר"א (השמטות ח"א רע"מ, ל ע"ד): דגם בדורות הראשונים היו תנאים ואמוראים [היו שדרך משתם כתנאים והיו כאמוראים. (ניצוצי זהר ויקרא כ. אות יא)]. אף בימי יהושע [היו] ברייתות ומימרות, וגם הם היו מסדרים אלו הברייתות ומימרות, ע"כ. ה. רמ"ק, והובאו דבריו להלן. ו. רמ"ק, והובאו דבריו להלן. ז. רמ"ק וקרני אור. וכמבואר בזהר (נשא קבא: ברע"ט): כהן איהו

[עיי"ש ביאור ענין זה באורן] הוא רק ב"ד, אך האכילה שהוא ההלבשה בבחינת נכסות ישראל, שזוה נמשך לכל אחד ואחד בפרט בבחינת חלק נשמתו שבבי"ע ובגוף, שישם ש בחינת טומאה וריחוק, בוודאי אינו נמשך במי שהיה טמא, רק בליל ט"ו אייר נמשך עיקר ההמשכה, ולכן לא מנה רק שלש מצוות ולא ארבע או שתיים, ע"כ. ג. דברי זוהר בחלק זה נתבארו עפ"י מאמר 'הרכבת אנוש לראשנו' כי בו מתבאר היטב השייכות שיש בין חילוקי הנשמות שנתבארו לעיל לפסח ראשון ושני, ויסוד דבריו שמאמר זה הוא המשך למאמר הרעיא מהימנא הקודם שם נתבאר כי 'רְזָא דְפֶסַח, רְזָא דְמִיקוּנְתָא דְיִשְׂרָאֵל עֲאֵלִין פֶּה' [-סוד הפסח הוא סוד האמונה שישראל נכנסים בה], דהיינו שסוד קרבן פסח הוא הארת האמונה בכלל ישראל, עיי"ש שהאריך בפנימיות הענין, וענין להלן בהערה. אמנם לשיטת הרמ"ק השייכות בין חלקי המאמר היא שאחר שנתבאר שהטהרה מהטומאות היא דוקא על ידי הכהן שהוא מהימין ולא על ידי הלוי מפני שהלוי שהוא שמאלי ונמשך אחר החיצונים שהם לשמאל, א"כ קשה מדוע הטמאים עושים את פסח השני הרי טהרת הטמאים תלויה בימין, ויתבאר להלן בהערות. ד. דמשק אליעזר, וז"ל: איתא (שער היהודים פ"ב) שיש תלמידי

טְבִינ, וְאִינוֹן קֹדֶשׁ קִדְשִׁים. שְׁבִינְתָא אִיהִי פֶסַח רֵאשׁוֹן מִימְנָא, וּפְסַח שְׁנֵי מִשְׁמַאֲלָא,

הַקְּדָר וְהַקְּבֹד

ראשון ושני, ונחלק לב' מיני הנשמות שנתבאר כאן. ומבאר כי **שְׁבִינְתָא** - השכינה הקדושה [-מלכות דאצילות] שהיא סוד האמונה^א, **אִיהִי פֶסַח רֵאשׁוֹן מִימְנָא** - מצד ימין שלה היא סוד הארת פסח ראשון, ומאירה לנשמות שהם מצד ימין, **וּפְסַח שְׁנֵי מִשְׁמַאֲלָא**

טְבִינ, וְאִינוֹן קֹדֶשׁ קִדְשִׁים - יש בני אדם שהם כשבתות וימים טובים^ה, והם קודש קדשים, ששורשם מהיכל 'קודש קדשים'^ב.

במאמר הקודם נתבאר שהפסח הוא סוד האמונה^ה, ועכשיו מבאר בפרטות שיש בזה ב' בחינות פסח

מקורות וציונים

בראש. וכאן אמר רעיא מהימנא שהכהן אוכל בשר קדשים וכן תרומה וכיוצא בהם ואכילה שלהם הוא כמו ישראל שאוכלים חולין בטרה, כי יש מישראל שקיבל עליו להיות חבר, ולפי שהכניס נקראים הטורים על ידי שטובלים מעבודה לעבודה, לזה טהרה היא בכהנים, וכאן ג'כ הזכיר בכהנים לשון טהרה, והוא שכהן התחתון הוא דוגמא של מיכאל הכהן דלעילא, וכהן הוא דלתא בודאי אוכל פסחו בפסח ראשון כי שמר את עצמו שאל יבא עליו ח'ו בפסח ראשון שום טומאה בעולם. וכן יש ליום שהם 'כחולין' הקדש כגון בשר קודש, קודש מיירי מלויים וכו', לפי שיש ישראל חבר שקיבל על עצמו לאכול וכן בשאר ענינים שיהיו כל עשיותיו כמו טהרת הקודש שהוא חמור מבתרומה כנודע, ולוי הוא בודאי בלי ספק אוכל מפסח ראשון בבחינת קדושת הגוף שלו, ואלו לויים הם מסטרא דגבריאל^ה שהוא לוי שלמעלה, שהלויים הם בבחינת גבורות. ואלו ב' בחינת בני אדם שחישב עד כאן הם כהן ולוי, [ומבאר את הבחינה השלישית] 'ואית בני נשא דאינון כימוין טבין', והוא דייקא ליל פסח הראשון שאו ישראל קדוש דלתא דוגמא של 'אדם' [של מעלה] כביכול, [שהוא סוד שם] מ'ה [שהוא] זעיר אנפין קדישין, שאו הוא כביכול בכל המוחין דגדלות וכן השכינה הקדושה [כמבואר בשער הכונות [ענין פסח דרוש ג, פא עיא] שביליל פסח עולה זעיר אנפין עד אבא ואימא עילאין בפעם אחת ולא על ידי תפלות רבות כבשאר הזמנים], לזה נמצא כמה ישראלים כגון משה רבינו רשב"י מרן האר"י וזלה"ה שתימדי היו כהן מוחין דגדלות, לזה היה בהם בתמזיזות נבואה ורוח הקודש, לזה אלו ישראלים קדושים הם בחול במוחין דגדלות הנקרא קדשי קדשים כמו שבת ויו"ט, ואינון קדשי קדשים מוחין דגדלות שלהם. ע"כ.

י. וז"ל הוזהר שם: 'רְנָא דְפֶסַח, רְנָא דְקִדְשִׁינְתָא דְיִשְׂרָאֵל עֲלָיון פְּה' [-סוד הפסח הוא סוד האמונה שישראל נבנסים בת]. וכן הוא פשוט טעם מצות פסח כמבואר בראשונים, ראה רמב"ן [שמות יב ג] כי מול טלה הוא בחודש ניסן, לכן ציוה ה' יתברך ליקח טלה ולשחוט אותו, להודיע שלא בכח המזל יצאנו אלא בגזירת עליון, ועל דעת רבותינו שהיו המצרים עובדים אותו כל שכן שהודיע במצוה זאת שהשפיל אלהיהם וכחם בחיותו במעלה העליונה. וראה עוד בדרך פקודין [עשה ו' חלק המחשבה] שהארץ בזה.

יא. במקומות רבים בוהר נקראת ספירת המלכות שהיא השכינה 'מהימנא', וכח הדבר ביאר בפרסד רמונים [שער כג פ"א ערך אמונה], וז"ל נתבאר בתיקונים [תיקוני י"ח עב]. 'ובגין דא קרא לה אמונה

מקריב קרבנא ואיהו מיכאל, לוי איהו גבריאל איהו צריך לנגא [-כהן] הוא מקריב את הקרבן והוא מיכאל, לוי הוא גבריאל והוא צריך לנגא. וכתב מהר"ח [אור החמה תרומה קמג]: לפי שכבר ידעת כי דוגמת שיש למטה כהן לוי וישראל, כך יש למעלה, מיכאל כהן, גבריאל לוי, אוריאל ישראל, וקרבנות נשמות הצדיקים מקריבן מיכאל על גבי המזבח העליון, וגבריאל וכל סיעתו משוררים בבית המקדש של מעלה, ע"כ. וענין זה שמיכאל הוא המקריב את הקרבן מבואר בגמרא [הגיגה יב]: 'זבול' שבו ירושלים ובית המקדש ומזבח בנוי, ומיכאל השר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן, ע"כ. וכן במנחות [ק]. 'לעולם זאת על ישראל' [וה"י ב ג] אמר רב גידל אמר רב זה מזבח בנוי ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו, ע"כ. וכענין זה בזהבחים [סב]. וכתבו בתוספות מנחות [שם ד"ה ומיכאל], וז"ל: מדרשות חלוקין יש מי שאומר נשמותיהן של צדיקים [מדרש עשרת הדברות, וכן בחגיגה שם בהגהת הב"ח ובענין יעקב, ובוהר לך לך [ס"ח פ]. ובוהר חדש לך לך [מא], ויש מי שאומר ככשים של אש, והיינו דאמרינן בשמונה עשרה בעבודה 'ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל ברצון', ע"כ.

ח. ראה עוד ברעיא מהימנא [צו טט]: תלמידי חכמים בנוי דמלכא ומטרוניתא אתקריאו שבתות וימים טובים [-תלמידי חכמים בני המלך והמלכה נקראו שבתות וימים טובים].

ט. רמ"ק. וז"ל בביאור כל ענין זה: ההיכלות הם למטה בסוד מטטרון^ה הנקרא 'חול', שעניינו שהוא מתחלף פעמים הרבה מצד החיצונים אשר סביבו, ועליו הקדש בסוד 'המבדיל בין קדש לחול', בסוד [החקלא מו א] 'שער התצדד הפנימי' יהיה סגור ששת ימי המעשה^ה, והנה נשמתין מסטרא דמטטרון^ה אתקריאו 'חולין', ויש בהם שתי בחינות, או 'חולין על טהרת הקדש' או 'חולין על טהרת התרומה', וחולין בטרהו סתם הם מצד מיכאל, והיינו רוחין מהיכל ששי שהוא היכל הרצון ששם מיכאל לימין, והחולין בהקדש הם נשמתין מסטרא דגבריאל והיינו מהיכל הנוכר ששם גבריאל לשמאל, והיינו כהן מיכאל לוי גבריאל, ויש נשמות שהם מלמעלה מכסא הכבוד שעל החיות, והם קדש הקדשים, כי על היכל קדש קדשים לפנים מהפרגוד הם סוד נשמות חצובות מתחת כסא הכבוד, והיינו סוד 'וימין טבין דאינון קדש קדשים', [וזהו סוד ג' בחינות נשמות שנתבאר כאן], ע"כ, ומקור דבריו בוהר חדש

[תיקונים ח"ב עו]. שמאריך בביאור שני סוגי נשמות אלו, עיי"ש. **ובדמקום** אליעזר כתב: כהנים ולויים הם בכלל כל ישראל, אלא שיש השכיבות לכהנים מישראל סתם בכמה ענינים, כהן נוטל

פֶּסַח רֵאשׁוֹן מִיְמֵינוּא דְתַמְזוֹן חֲכָמָה, פֶּסַח שְׁנֵי מִשְׁמַאלָא דְתַמְזוֹן בִּינָה, וְגִיזוֹ דְבִגְבוּרָה מְתַעֲבְרִין כָּל אֲשֵׁיזוֹ נוֹכְרָאין, דְאֵינּוֹן פֶּקֶשׁ וְתַבְנִין

הַפְתָּר וְהַפְּבֹר

מצד שמאל, כיון דְתַמְזוֹן בִּינָה - ששם הבינה, היינו ששורש קו שמאל הוא הבינה, ולכן מאיר לנשמות שהם מצד שמאל י. ומלבד חילוק זה יש עוד נשמות שצריכים לקבל את הארת פסח שני, הם הטמאים^ט, והטעם לזה גִיזוֹ דְבִגְבוּרָה מְתַעֲבְרִין כָּל אֲשֵׁיזוֹ נוֹכְרָאין - בגלל שעל ידי הגבורה עוברים ומתבטלים כל האשים זרים, דְאֵינּוֹן פֶּקֶשׁ וְתַבְנִין

- ומצד שמאל שלה היא סוד הארת פסח שני, ומאירה לנשמות שהם משמאל^ז, ומבאר עכשיו את שורש הארה זו, ואמר **פֶּסַח רֵאשׁוֹן** מאיר לנשמות שהם מִיְמֵינוּא - מצד ימין, כיון דְתַמְזוֹן חֲכָמָה - ששם החכמה, היינו ששורש קו ימין הוא החכמה, ומשם ההארה לנשמות שהם מצד ימין^ז, והארת **פֶּסַח שְׁנֵי** היא לנשמות שהם מִשְׁמַאלָא -

מקורות וציטוטים

בבינה הוא בשרש יותר עליון, היינו מאור הכתר הנקרא רחמים פשוטים, ועל ידי זה 'מינין' פשוטה לקבל שב'ים, ומאיר בבחינת הגבורה דמלכות להאיר גם לנשמות ששרשם בקו השמאל. והרמ"ק ביאר דברי הוהר שבא לבאר כיצד יתכן שפסח הוא גם בימין וגם בשמאל, וז"ל: 'שכינתא איהי פסח, הענין כי פסח הוא רחמי כאומרו (שמות יב ג) 'ופסחתי עליכם', ואם כן לכאורה לא יצדק אומרינו בו 'פסח משמאל' שהם שני הפכים, [הנהג] אין ספק היות ניסן בחסד, אייר בגבורה, סיון תפארת, ולכן בו מתן תורה כדפירשו בוהר וישמע יתרו (עין ח"ב עה), וכן במזלות 'טלה' [-מימין הוא ניסן], 'שור' [-משמאל והוא אייר], [וכמו שכתוב (ויקרא א ז) 'הששור הוא משמאל'] 'ופני שור מהשמאל וכו', 'תאומים' ודאי פני אדם בתפארת, ואם כן בלי ספק פסח ראשון 'חסד' [שהוא] ימין, פסח שני 'גבורה' [שהוא] שמאל, [ואם כן קשה כיצד פסח שהוא רחמי שייך לאייר שהוא בגבורה], אמנם הענין כי הפסח בעצמו אינו הימין דאם כן מי נתן פסח בשני, אלא פסח איהי 'שכינתא', אמנם הראשון הוא סוד שכינה בימין והשני שכינה בשמאל, ואייר רחמי משום דלא דווקא ימינא ושמאלא [-שאין הכוונה בדוקא לימין ושמאל שהם החסד והגבורה], אלא דתמן חכמה ותמן בינה [-אלא שכינה מצד ימין ששם חכמה, ומצד שמאל ששם בינה], והשתא אינון רחמי לבי ספק.

טו. ע"פ מאמר הרכבת אנוש (סימן טו) והובאו דבריו להלן. ולדברי הרמ"ק בא ליישב כאן מדוע הטמאים לא עושים את פסח הראשון שהוא מימין, וז"ל: 'והשתא קשה כיון דתרי פסחי אינון אדרבה היה ראוי שהטוהרים יעשו מצד השמאל כדי שלא יתדבק בהם החצונים, והטמאים יעשו בראשון מימין שאין שם חצונים כלל ויטהרו, לזה אמר ובגין דבגבורה מתעברין כל אשין ונוכראין שאין ביעור חמץ אלא שריפה, ובסוד אומרו (בתפילת) והוא רחום בשני והמישי' 'בוש ויחונה מגבורתם' שבכח הגבורה נשרפים כל החצונים, מה שאין כן ענין זה בימין, לכך בהיות אדם טמא חס ושלום לא יגש אל הימין, אחר שלא היה יכולת בימין ליהרר בטהרת הימין צריך להתקדש בקדושת השמאל שיערפו החצונים ויתבררו מינו, והשתא ניחא דקדושה שבשמאל היינו ביטול הקליפות ושריפתם מכל וכל, אמנם סתרתם מן הימין הוא העברתם לבד, ואחר שלא

דשראל, דבה אשתמועו עלאין ותתאין ועילת על כל עילאין, ומאן דמיחד ליה בה, כאלו מיחד ליה ואמליך ליה על כל עילאין ותתאין' [-ובגלל זה קרא לשכינה אמונה של ישראל, כיון שבה נודעים העליונים והתחתונים ועילת כל העלות היינו אור א"ס ב"ה, ומי שמיחד לאור הא"ס פבינה כאלו מיחד לו וממליך לו על כל העליונים ותחתונים] עכ"ל, הנה בפירוש כדפירשתי כי בה תלייא כל אמונתם של ישראל, מפני שבה תלויה כל אמונתם ביחודה עם האין סוף, וזה אי אפשר אם לא על ידי הייחוד שאין האדם קדמון מתגלה בספירות אם לא בסוד היחוד החזק, וזהו אחד מסגולות היחוד, והענין כי אין האצילות שלם אלא בסוד זכר ונקבה ואו 'זכר ונקבה בראם, ויקרא את שמם אדם' (בראשית ה ב) שלם, ואין האין סוף משכיב שכינתו אלא במקום שלם לא במקום פגום ח"ו, ולכן העיקר על ידי היחוד כדפירשנו, ע"כ. ובמאורי אור (ערך אמונה) כתב: 'אמונה' נקראת המלוכה בכל מקום, כי בה אמונת ישראל בידת עם בעלה.

יב. מאמר הרכבת אנוש (סימן טו), וז"ל: 'שכינתא איהי פסח ראשון מימינא, ופסח שני משמאלא'. הנה כאשר פירש מתחלה ב' בחינת נשמות ששרשן בחסד וגבורה דבריה, עתה מפרש אופן גילוי אור האמונה, שהוא על ידי חסד וגבורה דמלכות דאצילות, שבפסח ראשון אדיוו 'מימינא' מאיר החסד שבמלכות לאותם נשמות ששרשם בקו הימין, ובפסח שני מאיר בחינת גבורה שבמלכות לאותם נשמות ששרשם בקו השמאל.

יג. מאמר הרכבת אנוש (סימן טו), וז"ל: 'ואח"כ מפרש שורש זאת ההארה שבמלכות דאצילות, שנמשך מבחינת חכמה ובינה דאצילות, ואמר 'פסח ראשון מימינא דתמן חכמה', פירוש ששורש האמונה הפשוטה הנ"ל מתלבשת תחלה בקטנות מוחין דאבא, שהוא בחינת נה"י דאבא, כי בה אמונת ישראל בידת עם בעלה בחינת נה"י, ותמיד כשנכנס מאבא המוחין הם מלוכשים בנה"י של אבא מאותה בחינה, לכך הם נה"י דנה"י דאבא], ומשם מאיר במלכות דאצילות על ידי הלבשת המצה הנקראת 'מיכלא דמהיונתא' [-מאכל האמונה], שיעשה בחינת כלי לאור וחיות האמונה הנקראת בשם 'פסח'.

יד. מאמר הרכבת אנוש (סימן טו), וז"ל: 'פסח שני משמאלא דתמן בינה'. היינו כנוצר לעיל שהארת האמונה הפשוטה כאשר מתלבשת

לגבי אש דגבורה, טמאים גדלים לפסח שני.

הקתר והכבוד

לגבי אש דגבורה - שהם כקש ותבן
לגבי האש של הגבורה הקדושה, כיון שהם
 הפסולת שלה ובהתגלותה הם מתבטלים,
 לכן **טמאים גדלים לפסח שני**, שפסח
 שני הוא בסוד הגבורה כיון שהוא בשמאל
 כמו שנתבאר ^{טז}.

מקורות וציטוטים

בחינת הרוממות דאור אין סוף כמו שהוא למעלה אפילו מבחינת מקור למקור להשתלשלות, ועי"ז ממילא נכלה כל מיני אש זרה וידוע דאש זרה הוא קליפת עשו והוא בחינת פסולת הגבורה (ראה זוהר תוריע נא), ונמשל לקש ותבן [כמבואר בפסוק (עובדיה א יח)], שיש בהן תגבורת יסוד האש ולכן נשרפין מהר, וכן הוא ענין רשפי אש זרה שלהיות מקורם הוא בחינת הגבורות דקדושה, ולזאת כאשר מתגלה בחינת הגבורות דקדושה או ממילא נכללין ובטלין לגמרי.

הספיק לו הטהרה אל הימין ימין אל השמאל שאו יצטרפו ויתלבנו על כל פנים, והיינו בסוד הנשמה שהיא מתלבנת באש הגבורה ומתעכלת שם מכל מיני טומאה והיינו 'פסח' (הוא סוד) שכינה, 'שני' [היינו שהוא] לשמאל לצד הגבורה.
מזו. מאמר הרכבת אנוש (סימן טו), וז"ל: כאן מפרש אופן הביורוד שעל ידי הבינה בכדי שיוכלו לקבל אור האמונה כנ"ל, היינו להיות שבינה היא מקור הגבורה כידוע דבינה גבורה הוד הוא קו השמאל, ולזאת כאשר מתגלה בחינת גבורה שעל ידי זה נגלה

נפשי צמאה
 לדעת
 כל רז סודך

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד"

ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

גדולי הצדיקים שליט"א מעידים: ביאור נפלא כזה טרם בא לעולם

